

# Lekcija 5: zlostavljanje usmjereno na učenike s posebnim potrebama

- [Uvod](#)
- [Zlostavljanje učenika s posebnim potrebama](#)
- [Vježba](#)
- [Zaključak](#)

# Uvod

## **Kome je ova lekcija namijenjena?**

Tebi i svim tvojim školskim prijateljima!

Kada govorimo o zlostavljanju u školi, jasno se vidi da je to sve veći problem za sve učenike u našim školama. Zlostavljanje je jedan od najvećih problema u školama, a posebno su osjetljivi učenici s posebnim potrebama jer, nažalost, veća je vjerojatnost da će biti maltretirani.

Kroz ovaj dio govorit ćemo o važnosti prevencije zlostavljanja, o njegovom utjecaju, načinima prevencije i pomoći.

No, prije svega, da vidimo kako reagirate na te izjave (nema točnog ili krivog odgovora):

### **Zabavno je upravljati drugim ljudima.**

Da.

Ne.

Ponekad.

### **U redu je iskorištavati ljude koji se čine slabijima od vas.**

Da.

Ne.

Ponekad.

### **Neki ljudi zaslužuju da se prema njima loše postupa ili da ih se naziva pogrdnim imenima.**

Da.

Ne.

Ponekad.

### **Ne tiče vas se kada se prema drugim ljudima postupa loše ili su izostavljeni iz grupe.**

Da.

Ne.

Ponekad.

**Potrebna je hrabrost zauzeti se za osobu s kojom se loše postupa.**

Da.

Ne.

Ponekad.

Kada se radi o studentima s posebnim potrebama... Koja je uloga mladih ambasadora?

Kao što smo proučavali na početku modula, ambasadori su nevjerojatni uzori koji pokazuju ljubaznost, brigu i poštovanje prema drugima, dajući pozitivan primjer svima. Mladi ambasadori također imaju važnu ulogu podizanja svijesti, zagovaranja protiv zlostavljanja i prosvjeđivanja kolega učenika o njegovom štetnom utjecaju na druge. Osim toga, educiraju o značaju inkluzivnosti i prihvaćanja, osiguravajući da se svatko osjeća zagrljenim i cijenjenim unutar naše školske zajednice.

Mladi ambasadori pružaju podršku i pomoć studentima s posebnim potrebama, nudeći prijateljstvo, slušanje i snažnu obranu od maltretiranja ili izazova. Njihov krajnji cilj je stvoriti sigurno i radosno školsko okruženje u kojem svaki učenik može napredovati.

Veleposlanici se brinu da svi znaju koliko je važno da smo dobri jedni prema drugima.

Ako je netko izložen maltretiranju ili se suočava s izazovima, Mladi YAB ambasadori su tu da im budu prijatelji, da ih saslušaju i zauzmu se za njih. Žele se pobrinuti da se svaki učenik osjeća sigurno i sretno u školi.

Još jedna jako dobra stvar koju rade mladi ambasadori jest posredovanje u sukobima. Ponekad ljudi mogu imati neslaganja ili svađe, a veleposlanici im pomažu da stvari riješe na miran način. Žele da se svi osjećaju poštovani i saslušani, pa se umiješaju i pomažu u pronalaženju rješenja zbog kojih se svi osjećaju bolje.

# Zlostavljanje učenika s posebnim potrebama

*Jeste li znali da učenici s invaliditetom imaju 63 posto veću vjerojatnost da će biti izloženi maltretiranju od svojih vršnjaka?*

*(Iqbal, bin Nordin i Hasyim, 2021.).*

Veća je vjerojatnost da će učenici s posebnim potrebama biti zlostavljani od drugih učenika. To se može dogoditi jer bi mogli imati poteškoća u razgovoru, zbog njegovog/njezinog izgleda ili toga koliko dobro rade u školi. Ponekad možda ne razumiju društvena pravila ili imaju problema s izražavanjem. To ih može učiniti ranjivijima na zlostavljanje.

U nekim slučajevima učenici s posebnim potrebama mogu biti izolirani ili isključeni iz razgovora s kolegama iz razreda, što ih čini još ranjivijima na zlostavljanje. Maltretiranje također može naštetiti njihovoj sposobnosti učenja i rasta. Važno je znati da su nasilnici često ciljani na onu djecu za koju misle da su slabija i da neće uzvratiti.

Važno je da se svi suprotstavimo maltretiranju i podržimo jedni druge! Zapamtite da SVATKO zaslužuje osjećati se sigurno i poštovano u školi.

Kakav je utjecaj maltretiranja na učenike s posebnim potrebama?

Jeste li ikada osjetili osjećaje tuge, straha i/ili srama dok razgovarate ili idete u školu? Jeste li se ikada osjećali vrlo usamljeno ili društveno isključeno? Jesu li se vaše navike spavanja i prehrane u bilo kojem trenutku promijenile? Jeste li ikada iskusili nedostatak interesa ili strasti za različite aktivnosti?

Svi ovi neugodni osjećaji i promjene navika mogu biti posljedica zlostavljanja. Zlostavljanje također može učiniti da se osjećate sve tjeskobnije, može pogoršati vaše samopoštovanje i samopouzdanje te negativno utjecati na vašu koncentraciju i motivaciju za bilo koju aktivnost ili zadatak koji biste trebali obaviti. Možda ste svjesni da zlostavljanje uzrokuje smanjenje akademskih uspjeha i pohađanja škole, kao i depresiju, nasilna raspoloženja, zlouporabu supstanci, bolove u trbuhu i glavobolje, suicidalne misli, samoozljeđivanje, pa čak i samoubojstvo...

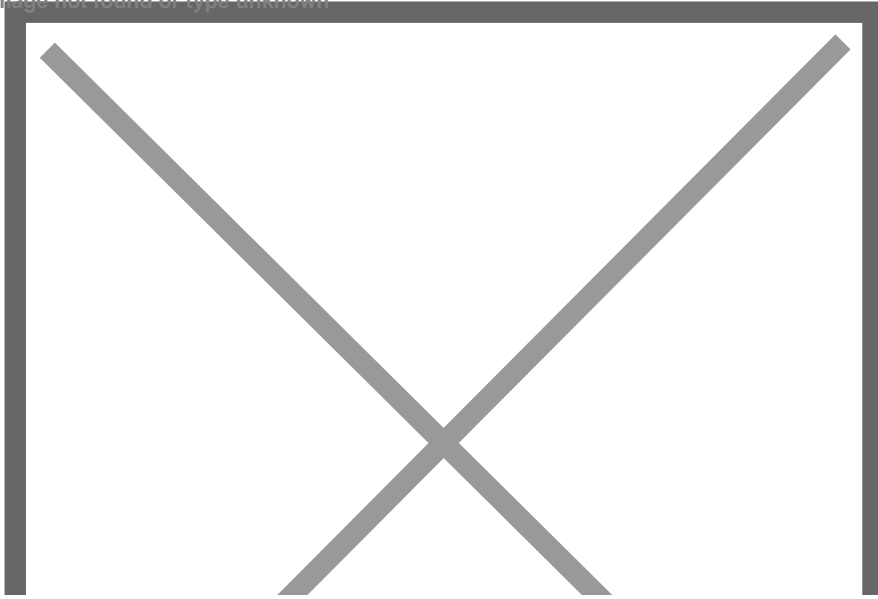
Sada razmislite kako zlostavljanje utječe na učenika s posebnim potrebama.

Evo videozapisa za razumijevanje utjecaja zlostavljanja na učenike s posebnim potrebama:

<https://www.youtube.com/watch?v=38mZLDWMNe4>

Zlostavljanje se može dogoditi BILO GDJE, od škole do društvenih mreža. Ako mislite da to nije zlostavljanje jer se ne događa u kantini, u učionici ili na hodnicima... vaše misli nisu u redu! važno je biti na oprezu u svim okolnostima kako biste spriječili i izbjegli maltretiranje vašeg partnera, osobito ako on/ona ima posebne potrebe.

Image not found or type unknown



Kada vidimo da se netko maltretira, važno je sjetiti se što je empatija. Postaviti se u druge cipele i zamišljati kako bi se oni mogli osjećati. Ako ste se ikada osjećali tužno, uplašeno ili isključeno, znate koliko to može boljeti. Učenici s posebnim potrebama možda se već suočavaju s jedinstvenim izazovima, a maltretiranje im može još više otežati stvari. Pokazujući empatiju, možemo razumjeti utjecaj koji zlostavljanje ima na njih i podržati ih na ljubazan i brižan način.

Zapamtite, empatija je supermoć koja nam omogućuje da razumijemo i dijelimo osjećaje drugih. Iskoristimo svoju supermoć da pokažemo ljubaznost, podršku i prihvatanje svim učenicima.

### **Aktivnost: Empatija i odnosi**

U ovoj ćete aktivnosti pronaći neke izraze koji opisuju osobu koja ima sposobnost izražavanja empatije i osobu koja uopće ne izražava empatiju. Pokušajte kategorizirati rečenice u donjoj tablici.

“Da sam na vašem mjestu, ja bih (...)”

“Potpuno razumijem kako se osjećaš (...)”

“Upravo sam se osjećao isto kao što se ti sada osjećaš, nisi sam (...)”

“Hajde, prijeđi preko toga, nema niti jednog razloga da nastaviš razmišljati o tome”

“O moj Bože, šteta”

“Molim te, ako ti treba netko, uvijek možeš računati na mene”

“Ja ću ti riješiti problem”

“Želiš li nam reći što se dogodilo jučer?”

“Sve što trebaš, javi mi”

“Sasvim je u redu osjećati se tako”

Express empathy	Do not express empathy

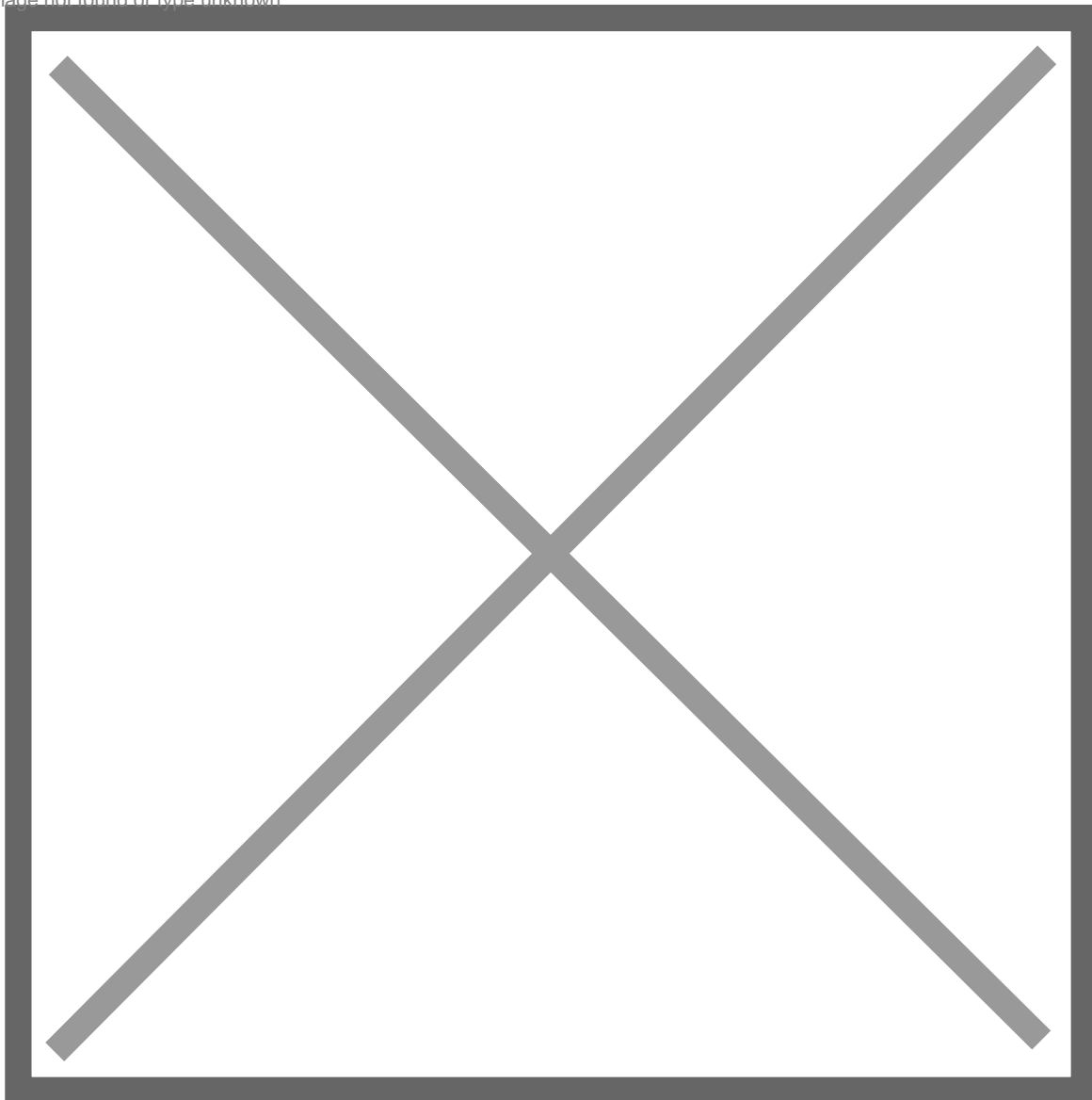
### **Kako možemo intervenirati da bismo riješili pitanje nasilja nad učenicima s posebnim potrebama?**

U ovom se trenutku vjerojatno pitate kako možete intervenirati ili učiniti nešto kako biste pomogli svom drugu s posebnim potrebama da prestane biti maltretiran. Ovdje smo da vam damo savjete i tehnike kako to učiniti na najbolji mogući način!

Prvo, morate znati da je svatko u školskom okruženju odgovoran da se zlostavljanje spriječi. Ako ste maltretirani ili tome svjedočite, normalno je, pa čak i jako dobro, razgovarati o tome sa svojim učiteljem, nadređenim ili bilo kojim članom školskog osoblja i zatražiti njihovu pomoć. Također možete razgovarati o tome sa svojim roditeljima ili odraslima u koje imate povjerenja i zatražiti njihov savjet ili intervenciju. Vrlo je važno razgovarati. Molim vas, NIKADA se ne ustručavajte nešto reći i zatražiti pomoć. Neki od načina da postanete branitelj je da uključite učenika (sa ili bez invaliditeta) u svoju grupu prijatelja, komunicirate s njim/njom kao sa svima, stvorite s njim/njom odnos pun povjerenja i natjerate ga/nju da shvati da /ona može razgovarati s vama o bilo čemu, uključujući negativne osjećaje i loše raspoloženje. Ovo stvarno može pomoći i koristiti učeniku s invaliditetom da se osjeća uključenim i samouvjerenim u učionici. Štoviše, možete ga/ju zamoliti da objasni svoj invaliditet, po mogućnosti pred razredom, kako bi svi razumjeli stanje i posljedice invaliditeta i kasnije bili bolje opremljeni za pomoć. Još jedan dobar savjet koji vam možemo dati je da zastupite svog maltretiranog kolegu iz razreda. To se u osnovi sastoji od pružanja podrške kolegama iz razreda koji su izloženi maltretiranju, koji su osjetljivi na povrijeđenost ili su izolirani od drugih učenika.

Imajući ovo na umu, što možete učiniti u praksi da zagovarate svog prijatelja? Pa, jednostavno je. Sastoji se samo od govorenja u ime drugih kada svjedočimo činu zlostavljanja.

Također je vrlo važno pomoći svom bračnom partneru da razvije samozastupanje, sposobnost da govori za sebe. Sigurno ćete se složiti da je to iznimno komplicirano, pogotovo kada ste maltretirani i s niskim samopoštovanjem. Stoga, ono što možete učiniti je stvoriti sigurno mjesto i odnos povjerenja sa svojim partnerom, tako da on/ona osjeća podršku kada osuđuje situaciju zlostavljanja.



Ako ste ambasador protiv vršnjačkog nasilja, vaša uloga u pomaganju učenicima s posebnim potrebama koji se suočavaju s vršnjačkim nasiljem iznimno je važna! Evo što možete učiniti da ih podržite:

Budite prijatelj: pokažite ljubaznost i pozovite svoje prijatelje da se pridruže aktivnostima, igrama....

Govorite!: Ako vidite da nekoga maltretiraju, nemojte samo stajati po strani... govorite! Prijavite maltretiranje bilo kojoj odrasloj osobi od povjerenja.

Širite svijest: razgovarajte sa svojim kolegama o važnosti poštovanja prema učenicima s posebnim potrebama.

Budite uzor: Pokažite drugima kako se prema ljudima ponašati s poštovanjem i ljubaznošću. Vaši postupci mogu potaknuti druge da učine isto!

Zapamtite, biti ambasador protiv zlostavljanja znači da imate moć promijeniti stvari, napraviti pozitivnu razliku. Možete pomoći učenicima s posebnim potrebama koji se suočavaju s maltretiranjem da se osjećaju sretnijim, uključenijim i podržanim.

Ne ustručavajte se provjeriti ovu web stranicu !<https://www.early-years.org/respecting-difference>

Ovdje ćete pronaći šest medijskih poruka. Medijske poruke su karikature koje istražuju razlike povezane s rasom/etničkom pripadnošću, kulturne razlike povezane sa sektaštvom, fizičkim razlikama i invaliditetom, korisnim i štetnim ponašanjima, uključivanjem učenika iz Zajednice putnika i ruralnim životom, uključivanjem, tranzicijom, zajedničkim obrazovanjem, sportom i zajednicom aktivnosti.



# Vježba

1. Da vidimo što ste naučili u ovoj lekciji...

Zamislite da Mary, koja je u invalidskim kolicima zbog genetske bolesti koja joj onemogućuje hodaње, Thomas maltretira, a Marcus to vidi.

U ovoj situaciji pokušajte se staviti u njihovu kožu i opišite osjećaje na temelju sljedećih pitanja:

Kako biste se osjećali da ste Mary?

---

Kako biste se vi osjećali da ste Thomas, koji maltretira Mary?

---

Kako biste se vi osjećali da ste na mjestu Marcusa, koji vidi Thomasa kako maltretira Mary?

---

Zatim, možete li pronaći 5 načina za promicanje pozitivnih odnosa sa svojim školskim kolegama, koji bi mogli pomoći Mary, Thomasu i Marcusu da izađu iz ove negativne situacije?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

## 2. Ideja za radionicu

Na kraju, evo ideje o aktivnosti koju biste mogli raditi sa svojim kolegama iz razreda kako biste ih senzibilizirali i poboljšali odnose među svima vama. Ova aktivnost se može realizirati u grupi od 10 do 30 osoba i trebala bi trajati oko 60 minuta.

Ova je aktivnost korisna za razumijevanje da smo svi jednaki i za razvijanje empatije prema svima. Za provođenje aktivnosti trebat će vam kartice s ulogama, otvoreni prostor i šesir. Morat ćete izraditi jednu karticu uloga za svakog sudionika, s ulogom koju će imati u simulaciji situacije zlostavljanja. Primjeri kartica uloga mogu biti:

Tom, dob, student s tjelesnim nedostatkom (paraliziran, genetsko oboljenje, slijep itd.), maltretiraju ga zbog svoje različitosti.

Beatrice, godina, studentica s ADHD sindromom, bila je maltretirana

Clara, godina, studentica s invaliditetom koja ima sjajnu grupu prijatelja koji je slušaju, čine da se osjeća sigurno i samouvjereno.

Jack, godina, student s autizmom koji ima jednog ili dva prijatelja. Osjeća se usamljeno, ali ga ne maltretiraju.

James, godina, maltretira Toma.

Nekoliko čestitki za Jamesove prijatelje, koji mu pomažu u maltretiranju Toma.

Martha, godina, maltretira Beatrice.

Nekoliko čestitki za Marthine prijatelje, koji pomažu maltretirati Beatrice.

Ronald, godište, i njegovi prijatelji (nekoliko kartica), svjedoci su tog maltretiranja, ali ne govore ništa.

itd.

Zatim zamolite sve sudionike da podignu kartu uloga u šeširu i upišu osobnost i situaciju lika. Nakon što je to gotovo, zamolite sve da pročitaju svoju karticu s ulogama, a zatim stanu u red.

Nakon što završite, pročitat ćete niz situacija, jednu po jednu, s pauzom između, i svaki put kada lik može odgovoriti s "da" na te afirmacije, hodat će korak naprijed. Ako odgovore ne, ne miču se.

Primjeri situacija mogu biti:

Osjećate se izolirano u školskom okruženju.

Nemate samopouzdanja.

Imate mračne misli.

Imate poteškoća u fokusiranju na satu i imate dobre ocjene.

Imate problema sa spavanjem.

itd.

Na kraju pozovite sve da promatraju svoju konačnu poziciju, vrate se u krug i zatim ih pitajte o njihovim iskustvima tijekom ove aktivnosti.

Kako ste se osjećali kada ste krenuli korak naprijed?

Za one koji su često istupali naprijed, u kojem trenutku su počeli primjećivati da se drugi ne kreću tako brzo kao oni?

Za one koji nisu često istupali naprijed, kako ste se osjećali?

Razgovarajte sa svojim kolegama o mogućim poboljšanjima koja se mogu učiniti kako bi se izbjegla ova situacija.

# Zaključak

Prije nego završimo s ovom važnom lekcijom...

Ključno je da se SVATKO u školi osjeća uključenim i dobrodošlim, bez obzira na to imaju li teškoće ili ne. Učenici trebaju osjećati da pripadaju i da su dio školske zajednice. SVATKO bi se trebao moći pridružiti i biti uključen u sve zabavne stvari koje se događaju u školi, baš kao i svi drugi.

Kako bi se to postiglo, škole imaju posebna pravila koja se nazivaju politikama. Ove su politike poput smjernica koje svima govore kako se trebamo ponašati i odnositi jedni prema drugima. Jedno vrlo važno pravilo koje ne smijemo zaboraviti je: nikada ne maltretirajte niti budite zlobni prema bilo kome.

Škole obilježavaju mnoštvo događaja kao što je Tjedan prijateljstva na kojem sklapamo nova prijateljstva, školski izleti na kojima svi idu izvan škole i istražuju zajedno... Sve ove aktivnosti dio su velike ideje koja se zove INKLUZIJA. Uključivanje znači osigurati da su svi uključeni i da se s njima postupa jednako. Zamislite da svi stvorimo veliku grupu u kojoj se svatko osjeća cijenjenim, prihvaćenim, sretnim i dijelom! To je to! Ako to postignemo... to će značiti da smo shvatili važnost inkluzije.

Sada je vaš red da djelujete kako bi se svi osjećali dobro u školskom okruženju!